

Wymagania na poszczególne oceny – *To nasz świat. Geografia dla klasy 5*

Poziomy wymagań edukacyjnych:

ocena dopuszczająca (2)

ocena dostateczna (3)

ocena dobra (4)

ocena bardzo dobra (5)

ocena celująca (6)

DZIAŁ 1. Lądy i oceany
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
• wyjaśnia, czym zajmuje się geografia; • wymienia główne kierunki świata; • wskazuje na globusie i mapie świata: bieguny, równik, południki 0° i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe; • pokazuje i nazywa kontynenty i oceany na globusie i mapie świata.
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
• wymienia źródła wiedzy geograficznej; • określa położenie kontynentów i oceanów na półkulach Ziemi; • wskazuje kontynenty i oceany na trasach wypraw K. Kolumba, V. da Gamy i F. Magellana; • wymienia główne i pośrednie kierunki świata w języku polskim i skróty w języku angielskim; • podaje cechy południków i równoleżników; • omawia przyczyny i znaczenie wielkich odkryć geograficznych.
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
• podaje wartości charakterystycznych równoleżników (równik, zwrotniki, koła podbiegunowe); • stosuje główne i pośrednie kierunki świata do opisu położenia wybranych punktów względem innych obiektów; • porównuje siatkę geograficzną i siatkę kartograficzną; • porównuje południki i równoleżniki; • wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych.
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
• znajduje powiązania między geografią a innymi dziedzinami wiedzy; • omawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym; • określa lokalizację wybranego punktu na Ziemi względem charakterystycznych równoleżników i południka 0°.
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą).

Uczeń:
• korzysta z różnych źródeł geograficznych w celu uzyskania informacji; • proponuje trasę wycieczki dookoła świata; • omawia przebieg wypraw wybranych podróżników z uwzględnieniem szczegółowego opisu trasy ich podróży.
DZIAŁ 2. Mapa
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
• wyjaśnia, czym jest mapa i wymienia jej elementy; • rozróżnia rodzaje map; • podaje przykłady map tematycznych; • wymienia różnice między mapą papierową a mapą cyfrową; • odczytuje skalę mapy; • wyjaśnia pojęcia <i>wysokość bezwzględna</i> i <i>wysokość względna, poziomice</i>; • odczytuje wysokości bezwzględne z mapy; • rozpoznaje na mapie wypukłe i wklęsłe formy terenu; • tłumaczy pojęcie <i>krajobraz</i> i wyróżnia jego rodzaje; • wylicza pasy krajobrazowe Polski.
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
• odczytuje informacje z legendy mapy; • stosuje skalę mapy do ustalenia odległości na mapie; • posługuje się rysunkiem poziomicowym; • wyjaśnia znaczenie barw stosowanych na mapach ogólnogeograficznych; • wyszukuje w atlasie różne przykłady map tematycznych; • tłumaczy, jak wykorzystywać różne rodzaje map; • oblicza odległości w linii prostej na mapie za pomocą skali; • korzysta z mapy ogólnogeograficznej i krajobrazowej.
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
• oblicza wysokość względną, korzystając z poziomicy na mapie; • wyszukuje i przedstawia informacje na temat form ochrony przyrody w Polsce; • oblicza długość trasy złożonej z kilku prostych odcinków; • odnajduje w terenie elementy krajobrazu widoczne na mapie; • rozpoznaje na mapie składniki krajobrazu.
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
• omawia formy ochrony przyrody w Polsce; • potrafi zorientować mapę w terenie; • posługuje się w terenie planem miasta i mapą turystyczną; • charakteryzuje zróżnicowanie krajobrazowe Polski; • wyjaśnia, dlaczego należy chronić przyrodę.

Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
- dokonyuje obserwacji i pomiarów w najbliższej okolicy szkoły; - proponuje trasę wycieczki z uwzględnieniem informacji zawartych na mapie; - omawia różne formy ochrony przyrody w Polsce, w tym wybrane parki narodowe, i wskazuje je na mapie, omawia elementy chronione w wybranych parkach.
DZIAŁ 3. Krajobrazy Polski
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
- wskazuje na mapie krainy geograficzne w Polsce (Pobrzeże Słowińskie, Pojezierze Mazurskie, Nizina Mazowiecka, Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, Wyżyna Lubelska, Wyżyna Śląska, Tatry); - rozpoznaje na filmach i ilustracjach krajobrazy w Polsce; - wyjaśnia różnice między krajobrazem naturalnym a krajobrazem antropogenicznym; - charakteryzuje krajobraz wielkomiejski.
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
- wymienia gatunki roślin i zwierząt występujące w danym krajobrazie; - wskazuje na mapie obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w Polsce; - charakteryzuje warunki klimatyczne w poszczególnych pasach krajobrazowych; - omawia najważniejsze walory przyrodnicze i kulturowe Polski.
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
- omawia związek warunków przyrodniczych ze sposobem zagospodarowania terenu (na przykładach Wyżyny Lubelskiej i Wyżyny Śląskiej); - wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy pasami krajobrazowymi; - wyjaśnia znaczenie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
- omawia przykłady negatywnego wpływu człowieka na środowisko; - przedstawia podstawowe zależności między elementami krajobrazów; - opisuje życie mieszkańców wybranych krain geograficznych.
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
- dokonyuje oceny krajobrazu najbliższej okolicy pod względem jego piękna oraz ładu przestrzennego; - wskazuje znaczenie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego swoje go regionu.
DZIAŁ 4. Krajobrazy świata
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
wskazuje na mapie i omawia strefy klimatyczne świata;

• pokazuje na mapie i charakteryzuje strefy krajobrazowe na świecie.
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
• odczytuje informacje przedstawione na klimatogramach; • przedstawia główne cechy krajobrazów świata; • identyfikuje krajobrazy świata na podstawie filmów i ilustracji; • rozpoznaje na filmach i ilustracjach wybrane gatunki zwierząt i roślin występujące w różnych strefach krajobrazowych.
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
• omawia podobieństwa i różnice między strefami krajobrazowymi na świecie; • opisuje zależności między życiem mieszkańców a warunkami przyrodniczymi występującymi w różnych strefach krajobrazowych.
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
• porównuje klimatogramy typowe dla różnych stref krajobrazowych; • wykazuje zależności między klimatem a strefą krajobrazową.
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
• identyfikuje zależności między składnikami poznawanych krajobrazów a warunkami życia człowieka; • tworzy klimatogram na podstawie podanych danych dotyczących opadów i temperatury.

Na lekcjach geografii oceniane będą następujące obszary aktywności ucznia:

- prace klasowe (po każdym dziale)
- sprawdziany (m.in. jako podsumowanie)
- kartkówki,
- odpowiedź ustna,
- zadania praktyczne na lekcji,
- aktywność na lekcji.

Każdy uczeń uczestniczyć może w dodatkowych konkursach i projektach ogłaszanych przez nauczyciela.